SUOMEN PANKKI
EUROJÄRJESTELMÄ
FINLANDS BANK
EUROSYSTEMET

Suomen Pankin asiantuntijalausunto asiaan E 73/2025: Komission tiedonanto sekä ehdotukset vuosia 2028-2034 koskevaksi EU:n monivuotiseksi rahoituskehykseksi

Suuri valiokunta 3.10.2025

Jarkko Kivistö
Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto, Suomen Pankki

Rahoituskehyksen painopiste siirtyy oikeaan suuntaan

- Kehys perustuu unionin poliittisiin painopisteisiin eli kilpailukykyyn, turvallisuuteen, vähähiilistämiseen, kestävään kehitykseen, sekä taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen.
- Otsakkeiden ja rahoitusohjelmien määrää vähennetään yhdistämällä politiikkasektoreita ja ohjelmia laajemmiksi kokonaisuuksiksi, jotta pystyttäisiin paremmin vastaamaan muuttuviin tilanteisiin ja saavuttamaan synergiaetuja.

- Euroopan ajankohtaiset haasteet liittyvät erityisesti turvallisuuteen, vihreään siirtymään ja tuottavuuden kasvun vahvistamiseen.

Rahoituskehys perustellusti aiempaa suurempi

- Ilman ehdotettuja erityisvälineitä kehys kasvaisi 1,01 prosentista 1,26 prosenttiin.
- 0,25 prosenttiyksikön kasvu ei ole suuri verrattuna esimerkiksi jäsenvaltioiden julkisten menojen kansantulosuhteen 2,7 prosenttiyksikön kasvuun 2018–2023.
- Kasvusta suuri osa liittyy NGEU-lainojen takaisinmaksuun.
- Olisi tärkeää olla valmiutta tarkastella uudestaan vakiintuneita suuria menoeriä, kuten koheesio- ja maataloustukea, ja arvioida kuinka varojen käyttöä voitaisiin tehostaa ja muokata vaikuttavammaksi politiikan painopisteiden suhteen.
- Rahoituskehyksen tarkastelu yksinomaan Suomen nettomaksuaseman kautta saattaa hämärtää EU-budjetin merkitystä hankalammin mitattavan eurooppalaisen lisäarvon tuottajana.

Kilpailukyky, lainavälineet ja omat varat

- EU:n tasolla tulisi keskittyä eurooppalaisiin julkishyödykkeisiin, kuten tiede ja tutkimus, puolustus sekä energia- ja liikenneinfrastruktuuri.
  - Ehdotettu mittakaava jää kuitenkin jälkeen Draghin tunnistamasta investointitarpeesta.
  - Eurooppalaisten julkishyödykkeiden osalta voisi olla aiheellista tarkastella rahoituksen laajempaakin delegointia EU-tasolle.
- Lainamuotoisilla välineillä saattaa olla negatiivisia kannustinvaikutuksia.
- Muut kuin BKTL-osuuteen perustuvat EU:n omat varat ovat tarpeellisia, ja niiden avulla voidaan ohjata EU-jäsenmaita yhteisten tavoitteiden suuntaan.
- Tällaisten omien varojen kohdentuminen jäsenvaltioille riippuu siis myös valtioiden ja muiden taloudenpitäjien omista toimista, eikä niistä aiheutuvaa maksuvastuuta voi suoraan allokoida jäsenvaltioille etukäteen.

Kiitos!

etunimi.sukunimi@bof.fi
suomenpankki.fi

SUOMEN PANKKI
EUROJÄRJESTELMÄ
FINLANDS BANK
EUROSYSTEMET